

et Par Ord herom. Sagen er ogsaa omtalt af forskellige Talere, og jeg tillader mig at besvare alt dette under eet og ikke nævne hver enkelt af disse Udtalelser, fordi jeg synes, at det vilde gøre mit Foredrag vanskeligere og kedeligere. Saa maa jeg altsaa sige, at naar Pengemarkedet er stramt, ligger det egentlig deri, hvad vistnok ogsaa enkelte andre har nævnt, at Indførselen er saa stor og Udførselen saa lille. Den ærede Statsminister nævnedes før, at der var kommet saa mange Luksusvarer ind i Landet, og det er vel muligt, men det er jo vanskeligt at gaa imod. Jeg har nok set ogsaa saadanne Forslag fremsat som, at man skulde forbyde Indførsel af Varer, men jeg vil nok se den Regering og den Rigsdag, der vilde gaa med dertil. Jeg tør forsikre, at det i samme Øjeblik vilde vække en ganske overordentlig Uvillie i hele Udlandet, hvor alle Stater i Øjeblikket er inde paa dette, at de i højeste Grad ønsker at forøge deres Udførsel. Alle lider under det samme, at Indførselen er meget større end Udførselen. Et æret Medlem her i Salen, det ærede 16de Medlem for Hovedstaden (Fraenkel), har her i Tinget under en anden Forhandling ment, at man f. Eks. skulde gaa til at forbyde Indførsel af forskellige Essenser og Parfumer; derved kunde man altid befri Befolkningen i alt Fald for denne Luksus. Ja, stort tror jeg ikke, man vilde vinde derved. Men jeg vilde nok se ogsaa, hvorledes det skulde gaa til, at man pludselig overfor et enkelt Land lagde Hindringer i Vejen for fri Indførsel af dets Produkter. Det er netop saaledes, at et lille Land i Øjeblikket ikke kan begaa sig alene her i Verden, og Følgen af et saadant Forbud vilde efter min Mening kun blive den, at der fremkom en Beskyttelse for den indenlandske Industri i Parfumer og Essenser, thi de Personer, der benytter saadanne, vilde da være henviste til indenlandske Produkter til Fremstilling af lugtende Essenser — om de vilde lugte lige saa godt, ved jeg ikke —, men de vilde nok finde Udvej til at forsyne sig med det, de ønskede. Saadanne Spørgsmaal kan ikke med Nytte drages ind i Debatten.

Jeg tror heller ikke, det er Indførselen, det kniber med, men det er, som det er sagt fra forskellige Side, Udførselen; thi den er jo endnu kun en Trediedel af Indførselen. Men hvis det i Øjeblikket gaar daarligt og trægt med Udførselen, kan saa nogen egentlig undre sig derover? Er det noget, der i en saadan Grad behøver at

vække Forbavselse og Forfærdelse? Det er jo klart, at det navnlig er Udførselen af Landbrugsprodukter, det staar paa, og at Indskrænkningen er en Følge dels af, at Svinebestanden gik saa overordentlig ned under Krigen, og dels af dette, at Landbruget nu forsyner vort Land med alle de Ernæringsmidler, af hvilke man tidligere kunde hente en Del fra Udlandet. Altsaa, inden Svinebestanden og Kvægbestanden o. s. v. bringes op, kan Udførselen ikke komme i Orden.

Jeg skulde næsten tro, at den Dag, Udførselen kom i Orden, vilde man slet ikke behøve de stærke Klager over Indførselen. Der er det jo, man i saa høj Grad baade her i Tinget og mange andre Steder har sagt, at det maner til Sparsommelighed; men skulde vi vise Sparsommelighed, maatte vi helst begynde her, thi Sparsommeligheden begynder hjemme fra; hvis Staten er sparsommelig, kunde det godt være, at det gjorde Indtryk paa andre. Man klager over Luksusforbruget og taler om Moralen. Fra Underklassens Side tales der Moral til Overklassen — og adskillige ærede Medlemmer i Tinget har gjort sig til Talsmænd for saadanne Betragtninger —, og fra Overklassens Side tales der den skønneste Moral til Underklassen; man siger: Det er kossalt, hvad der af Arbejdere og andre nu bruges og ikke spares. Jeg for mit Vedkommende har nu ikke megen Tro til Moralen. Moral er nærmest det, man kræver af andre, og det kan naturligvis lykkes at faa disse andre til at forstaa, at de skal rette sig derefter, men det er ikke altid sikkert, at det sker. Jeg hørte et æret Medlem, det ærede 20de Medlem for Hovedstaden (J. Oskar Andersen) tale moralske Ord i Gaar; det var mest om Sædeligheden, som han mente det stod ilde til med her i Landet. Derom tør jeg intet sige, thi derom ved jeg ikke noget. Det ærede Medlem mente, at Tilstanden kunde ophjælpes dels gennem Kirken og dels gennem Sædelighedspolitiet; jeg er ikke sikker paa, hvilket han tillagde mest Vægt, men hvad Kirken angaar, prædikes der, saa vidt jeg ved, i 1 200 Kirker hver Søndag, og jeg maa endvidere antage, at Præsterne ogsaa prædiker andre Dage, og de virker vel i deres Kredse og Menighed ved deres Liv, deres Besøg og lignende. Jeg har ikke nogen Tro til, at det ikke skulde ske paa den bedste og rigtigste Maade, men ikke desto mindre synes det altsaa, at det ikke hjælper, saaledes som det 20de teologiske, nej, det teolo-